

ORIGINAL RESEARCH ARTICLE / ÖZGÜN ARAŞTIRMA MAKALESİ

Copyright@Author(s) - Available online at dergipark.org.tr/en/pub/igusbd.
Content of this journal is Licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 (CC BY-NC-ND) International License.

Sosyal Medya Haberlerinde Teyit Trendi: Grok, Bu Doğru mu?

Fact-Checking Trend in Social Media News: Grok, Is This True?

¹Mustafa AKBAYIR

²Aslıhan AKBAYIR

Öz

Amaç: Son yıllarda gazetecilik çalışmaları alanında rağbet gören önemli bir konu başlığı sosyal medya haberciliğidir. Bu çalışma hakikat ötesi çağda sosyal medya haberlerinde kullanılan teyit mekanizmalarını mercek altına almaktadır. Konu özelinde X platformunun kullanıma sunduğu yapay zekâ aracı Grok'un kullanıcılar tarafından bir haber teyit mekanizması olarak tercih edildiği varsayımı üzerinde durulmaktadır. Bu varsayımın sınanabilmesi önemli görülmektedir. X platformunda yer alan Grok'un haber teyit mekanizması olarak kullanıcılar tarafından tercih edilip edilmediğinin irdelenmesi, yapay zekâ destekli araçların gazetecilik pratiklerindeki işlevini anlayabilme açısından gereklidir.

Yöntem: Çalışmada, Grok isimli yapay zekâ uygulamasının sunduğu teyit mekanizmasına yönelik ayrıntılı bir yol haritası sunulmaktadır. Bu yol haritasının detaylı olarak çizilebilmesi adına yararlanılan metodolojik yaklaşım nitel içerik analizi yöntemidir. Çalışmanın güncelliğini koruyabilmesi adına 13-14 ve 15-16 Nisan 2025 tarih gruplarında paylaşılan içerikler 24 saat döngüsü ile sınırlandırılmıştır. X platformunda paylaşılan, "Grok, bu doğru mu?" soruları mercek altına alınmıştır. Ayrıca söz konusu varsayımın detaylı olarak sınanabilmesi adına 16-17 Nisan 2025 tarihli sosyal medya haber döngüsü içerisinde Sözcü gazetesi ve İbrahim Haskoloğlu isimli fenomen gazetecinin Grok tarafından doğrulanan haberleri de analiz edilmiştir.

Bulgular: Çalışma sonucunda yapay zekâ uygulaması Grok'un haber tüketicileri tarafından bir haber teyit mekanizması olarak sıklıkla tercih edildiği saptanmıştır.

Sonuçlar: Nicel tercihe rağmen haber teyit süreçlerinde yapay zekâ uygulamasının niteliksel başarıya tam olarak ulaşmadığı gözlenmiştir. Buradaki niteliksel başarı, Grok'un sağladığı yanıtların doğruluğu, bağlamsal derinliği, kullanıcıların ihtiyaçlarına uygunluğu ve karmaşık haber içeriklerinin teyit edilmesindeki etkinliği olarak tanımlanmaktadır. Grok'un nicel olarak yüksek bir kullanım oranına sahip olmasına karşılık niteliksel olarak haber teyit süreçlerinde kullanıcıların bağlamsal ve derinlemesine teyit beklentilerini tam anlamıyla karşılayamadığı gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Sosyal medya, haber, yapay zekâ, Grok, bu doğru mu?

¹Arş. Gör. Dr., Akdeniz Üniversitesi,
İletişim Fakültesi, Gazetecilik Bölümü,
Antalya, Türkiye
✉ mustafaakbayir@akdeniz.edu.tr

²(Sorumlu Yazar) Dr., Bağımsız
Araştırmacı, Antalya, Türkiye
✉ m.aslihandumlu@gmail.com

Geliş/Received: 29.05.2025
Kabul/Accepted: 10.09.2025

Abstract

Aim: In recent years, social media journalism has emerged as a prominent topic in journalism studies. This study examines the verification mechanisms used in social media news in the post-truth era. Specifically, it focuses on the assumption that Grok, an artificial intelligence tool provided by the X platform, is preferred by users as a news verification mechanism. Testing this assumption is considered significant. Investigating whether Grok, available on the X platform, is used as a news verification tool by users is essential for understanding the role of AI-supported tools in journalism practices.

Method: The study presents a detailed roadmap for the verification mechanism offered by the AI application Grok. To develop this roadmap comprehensively, a qualitative content analysis method was employed. To ensure the study's relevance, the content shared on April 13-14 and April 15-16, 2025, was limited to a 24-hour cycle. Posts on the X platform containing the question "Grok, is this true?" were analyzed. Additionally, to thoroughly test the aforementioned assumption, news verified by Grok from the social media news cycle on April 16-17, 2025, specifically from Sözcü newspaper and the influencer journalist İbrahim Haskoloğlu, was also analyzed.

Results: The study found that the AI application Grok is frequently preferred by news consumers as a news verification mechanism.

Conclusion: However, despite this quantitative preference, it was observed that the AI application does not fully achieve qualitative success in news verification processes. Qualitative success is defined here as the accuracy of Grok's responses, their contextual depth, their relevance to users' needs, and their effectiveness in verifying complex news content. While Grok demonstrates a high quantitative usage rate, it was observed that it does not fully meet users' expectations for contextual and in-depth verification in news verification processes.

Keywords

Social media, news, artificial intelligence, Grok, is this true?

Giriş

İnternet teknolojilerinin gündelik yaşamın her alanına nüfuz ettiği sosyal medya çağında, gazetecilik pratikleri köklü bir dönüşüm geçirmiştir. Sosyal medya platformlarının hızlı bilgi akışı, geniş erişim olanakları ve kullanıcı odaklı içerik üretimi, geleneksel habercilik anlayışını yeniden şekillendirmiş, bu dönüşüm hem fırsatlar hem de riskler barındıran bir tartışma alanını ortaya çıkarmıştır. Manuel Castells'in ağ toplumu teorisi, bu çalışmanın kuramsal çerçevesini oluşturarak, bilgi ve iletişim teknolojilerinin toplumsal yapıları nasıl dönüştürdüğünü ve ağ tabanlı ilişkilerin haber üretim süreçlerindeki rolünü anlamlandırmada güçlü bir zemin sunar. Bu bağlamda sosyal medya haberciliği, internetin özgürleştirici potansiyelinden hakikat ötesi çağın getirdiği güvenilirlik sorunlarına kadar uzanan çok boyutlu bir olguyu temsil etmektedir.

İnternetin doğası gereği özgürleştirici bir yapıya sahip olduğu sıkça vurgulanmaktadır. Fiber optik kablolar ya da Starlink gibi uydu tabanlı teknolojiler aracılığıyla dünya çapında bağlantı sağlayan internet, bilgiye erişimi hızlandırmış ve demokratikleştirmiştir. Ancak, bu özgürleştirici potansiyel, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) gibi düzenleyici kurumların uyguladığı veri trafiği kısıtlamaları ya da DNS tabanlı engellemelerle sınırlandırılabilir. Buna karşın VPN teknolojileri, proxy sunucuları veya Tor ve Opera gibi tarayıcılar, bu kısıtlamaları aşarak internetin yasaklanamaz doğasını güçlendirmektedir. Castells'in ağ toplumu teorisine optimist bir bakış, bu özgürleştirici yapının dijital bir altın çağın temellerini attığını öne sürmektedir. İnternet teknolojilerinin yüksek iletişim hızı ve kendi iç düzenini inşa etme kapasitesi, geleneksel tahakküm yapılarına meydan okuyarak, yeni medya teknolojilerinin toplumsal dönüşümdeki rolünü pekiştirmektedir. Bu çalışmada da ağ toplumunun sunduğu bu potansiyel, sosyal medya haberciliğinin dinamiklerini anlamak için temel bir perspektif olarak benimsenmiştir.

Ağ toplumuna yönelik pesimist yaklaşımlar da göz ardı edilemez. Küresel sosyal medya şirketlerinin kâr odaklı yapıları, ifade ve basın özgürlüğünü tehdit eden kanuni düzenlemelere tabi olmaları, internetin karanlık yüzünü temsil eden Deep Web veya Dark Web gibi yapılanmalar, özel yaşamın gizliliğinin ihlali ve müstehcenlik gibi sorunlar, bu teknolojilerin risklerini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda sosyal medya haberciliği, haberin doğruluğu ve gerçeklik algısı üzerinde derin bir etki yaratmıştır. Geleneksel haberciliğin ters piramit tekniği gibi klasik kodları, fenomen gazetecilerin domine ettiği sosyal medya haberciliğinde yerini daha esnek, ancak çoğu zaman denetimsiz içeriklere bırakmıştır. Hakikat ötesi çağda, "gerçek" kavramı tartışmalı bir hale gelmiş; sosyal medyada yaygın kabul gören bilgilerin gerçeklik olarak algılanması, gazeteciliğin mesleki ve etik kodlarından uzaklaşılmasına yol açmıştır. Bu durum, yalan haberlerin yerini alan hakikat ötesi içeriklerin yayılımını hızlandırmış ve ciddi bir düzenleme ihtiyacını ortaya

çıkarmıştır. Geleneksel teyit siteleri, insan gücüne dayalı yapıları nedeniyle bu hızlı bilgi akışına ayak uydurmakta zorlanırken, X1 platformunun topluluk notları gibi iç denetim mekanizmaları kısmen etkili olmuştur. Bununla birlikte kullanıcıların haber teyit süreçlerinde giderek daha fazla başvurduğu Grok gibi yapay zekâ araçları, sosyal medya haberciliğinin güvenilirliğini artırmada yeni bir potansiyel sunmaktadır. Literatürde hakikat ötesi çağda habercilik, yalan haber ve habercilik, yapay zekâ uygulamaları ve haber üretim süreçleri konu başlıkları olmak üzere geniş bir çalışma alanı bulunduğu görülmektedir. Bu konu başlıkları özelinde literatür taramasında öne çıkan başlıca çalışmalar ve elde edilen sonuçları kısaca özetlemek gerekirse:

Kılıç (2024) çalışmasında hakikat ötesi çağın, internet ve sosyal medya platformlarının yanlış veya manipülatif içeriklerin yayılmasını kolaylaştırması açısından önemli bir etken olarak öne çıktığından bahsetmektedir. Söz konusu bu platformlar, kullanıcılara farklı kaynaklardan geniş bir bilgi yelpazesine erişim sağlarken aynı zamanda hızlı bilgi akışı, sahte veya hatalı içeriklerin yayılma riskini de artırmaktadır. Dezenformasyon olarak nitelendirilen bu süreç, yalnızca yanlış bilgi yayılımıyla sınırlı olmayıp, daha karmaşık ve geniş kapsamlı bir bilgi ekosistemi bozulmasını ifade etmektedir.

Yaşa'nın (2024) çalışmasında ise yalan haber kavramına kuramsal bir çerçevede cevap aranmaktadır. Çalışmada, dezenformasyon süreçlerine yönelik kapsamlı bir araştırma sunulmaktadır. Hakikat ötesi çağın tarihsel ve kavramsal gelişimine yakından bakılmaktadır. Özellikle önemli durumların vuku bulduğu kriz anlarında ortaya çıkan bilgi kirliliğine dikkat çekilmektedir. Sosyal medya platformları üzerinden hızlı bir şekilde yayılan bu bilgiler kitleleri manipüle etmek amacıyla kullanılabilir. Hakikat ötesi çağda kitlelerin haber içeriklerine temkinli yaklaşımları beklenemez. Bu saptamadan yola çıkan yazar, bilinçli medya okuryazarlığının önemine değinmektedir. Fakat yazarın en önemli saptaması ise yalan haberle mücadelede bireysel çabanın yetersizliğine yöneliktir. Bu sorunun çözümüne yönelik 10 maddelik yol haritası tespitinde bulunan yazar, yapay zekâ uygulamalarının insan müdahalesinden çok daha hızlı bir şekilde yalan haberleri tespit ederek müdahale edebileceği önermesinde bulunmaktadır.

Öztunç ve Kartav'ın (2023) yazarlığını üstlendiği çalışmada yalan haber kavramı ve bu süreçle mücadelede ortaya çıkan teyit platformları mercek altına alınmaktadır. Yazarlar çalışmalarında, internet tabanlı sosyal medya platformlarında hızla yayılan yalan haber olgusuna odaklanmaktadır. Bu odak noktasında yalan haberlerin önlenmesi adına ortaya çıkan teyit platformları analiz edilmiştir. Bu platformların üstlendiği rol ve bu rolü yerine getirmedeki başarıları incelenmiştir. Eleştirel kaynak incelemesi yönteminin tercih edildiği araştırmada; doğruluk payı, teyit.org, malumatfuruş ve fact-checking Turkey isimli teyit platformları incelenmiştir. Çalışmaları sonucunda yazarlar bu tarz platformların sivil örgütlenme ile hareket ettiklerini saptamıştır. Haber teyit süreçlerinde gelişim evresinde bulunduğu, gerekli hız ve niteliksel başarının istenilen düzeyde olmadığı tespit edilmiştir. Çalışmada elde edilen en önemli bulgu ise bilinçli medya okur-yazarlarının yetiştirilme gerekliliğidir. Özellikle haber tüketicilerine yönelik yalan haber eğitimlerinin yaygınlaştırılması hedeflenmelidir.

Berkit (2024) tarafından kaleme alınan çalışma gazeteciliğin geleceğine odaklanmaktadır. Çalışmada gelenekselden dijital gazeteçilik dönüşümüne genel bir çerçeve çizmektedir. Ayrıca yazar çalışmada ele aldığı bu dönüşümü yapay zekâ odaklı gazetecilik faaliyetlerine kadar sürdürmektedir. Öyle ki çalışmada yazar, veri gazeteciliğinden yapay zekâ çağında dezenformasyon ve yalan haberciliğe kadar geniş bir yelpazede kuramsal birikim sunmaktadır. Derin öğrenme biçimi ile yapay zekâ uygulamalarının hızlı bir gelişim ivmesine sahip olduğu gerçeği yadsınamaz. Bu bağlamda çalışmada yazar pesimist bir bakış açısı ile, yapay zekanın icadını gerçekleştirdiği kabul edilen Geoffrey Hinton'a atıfta bulunmaktadır: "İnsanlar, yapay zekâ uygulamalarının gelişmesi sonucunda ilk defa dünya üzerinde en zeki ikinci varlık konumuna gerilemiştir." Çalışmanın sonucunda yapay zekâ uygulamaları ve gazetecilik faaliyetleri arasında doğrudan bir bağlantı kurulmaktadır. Hakikat ötesi çağda dezenformasyon sürecine dikkat edilmesi gerektiği önerisinde bulunmaktadır. Sosyal medya haberciliğinde ve özellikle yapay zekâ uygulamalarında toplumların kolaylıkla manipüle edilebildiği bir dönemden geçilmektedir. Bu değerlendirmesi ile yazar, doğru bilgiye odaklanan ve haberlerinde bu bilgileri işleyen daha fazla "gerçek" gazeteciye ihtiyaç olduğunun da altını çizmektedir.

Bu çalışma, ağ toplumu çerçevesinde, Grok'un haber teyit süreçlerindeki rolünü inceleyerek, sosyal medya haberciliğinin hakikat ötesi çağdaki dinamiklerini anlamayı amaçlamaktadır. Dolayısıyla yapılan bu çalışma özelinde hakikat ötesi çağda sosyal medya haberlerinde kullanılan teyit mekanizmalarına odaklanılmıştır. Bu kapsamda X platformunun kullanıma sunduğu yapay zekâ aracı Grok'un kullanıcılar tarafından bir haber teyit mekanizması olarak tercih edildiği varsayımı üzerinde durulmaktadır. Araştırmanın amacı, X kullanıcılarının platformda paylaşılan haber içeriklerini Grok adlı yapay zekâ uygulamasına doğrulama işlevinin tespit edilebilmesidir. Dolayısıyla çalışmada haber

1 Twitter adına yönelik ilk değişim 23 Temmuz 2023 yılında yaşanmıştır. Söz konusu platformun yeni sahibi Elon Musk, sosyal medya uygulanmasını X ile yeniden markalamıştır.

içeriği ve doğrulatma işlemi arasındaki anlamlı bir korelasyonun tespit edilebilmesi de önemli görülmektedir. Bu nedenlerle çalışmanın metodolojik yaklaşımı, niteliksel içerik analizi yaklaşımı üzerine inşa edilmiştir. Yapılan analiz ve değerlendirmeler sonucunda Grok isimli yapay zekâ asistanının bir haber teyit mekanizması olarak sıklıkla sosyal medya haber tüketicileri tarafından kullanıldığı, tüm eksiklerine rağmen Grok'un sosyal medya haberlerinde yeni teyit trendi olarak yükseldiği görülmüştür. Ancak söz konusu başarıya rağmen haber teyit süreçlerinde yapay zekâ uygulamasının niteliksel başarıya ulaşamadığı tespit edilmiştir.

Dijital Altın Çağ Teorisi ve Hakikat Ötesi Çağda Haberler

Çalışmanın kuramsal çerçevesi Castells'in dijital altın çağ teorisi ve hakikat ötesi çağda habercilik pratikleri ile şekillenmektedir. Bu bağlamda kuramsal olarak ilk durak Manuel Castells'in teorileridir. Enformasyon teknolojilerinin güncel gelişim hızı, gazetecilik pratiklerinin de dönüşmesine neden olmuştur. Bu gelişim hızına ayak uyduramayan sektörler, tarih sahnesinden silinmek durumunda kalmıştır. Dijital bir dönüşümün yaşandığı günümüzde, gazetecilik pratikleri de kendisini çağa uydurmak durumundadır. Bilgi toplumun temel dinamikleri arasında gösterilen dijital iletişim teknolojileri, toplumsal yaşamı da dönüştürmektedir. Gündelik hayatlarında dahi her alandan gelen enformasyon parçacıklarına maruz kalan bireyler, kendilerini adeta bir ağ toplumu içerisinde sıkışmış halde bulmaktadır. Artık toplumun tüm bireyleri güncel gelişmelerden haberdar olmak zorundadır. Bu zorunluluk enformasyon toplumlarının kaçınılmaz bir sonucudur (Akbayır, 2024, s. 62).

Manuel Castells üretim ve tüketim döngüsünün yeni iletişim teknolojileri ile dönüştüğünü ifade etmektedir. Adeta küresel bir köy içerisinde, enformasyon toplumu pratikleri ile hayatına devam etmek durumunda kalan bireyler, postmodern bir dönüşüm yaşamaktadır. Enformasyon teknolojilerinde yaşanan dijital dönüşüm yalnızca teknik bir gelişimin sonucu değildir. Bu dönüşüm aynı zamanda düşünsel bir gelişimin de neticesidir. Öyle ki bilginin kendisi üretilip-tüketilebilir bir hale dönüşmüştür (Castells, 2008, s. 100). Bilginin kendisi artık tüketilebilir bir nesne olarak değerlendirilmektedir. Böylesi bir ortamda bireyler kendi kimliklerini yaratma çabası içerisinde girmiştir. Artık hayatta her şey bir tüketim döngüsü sürecinin içerisinde hapsedilmiştir. Ağ toplumu bireyleri de kendilerini var etme çabası ile farklı kimlik algılarına açık hale gelmiştir. Sosyal medya platformlarının ortaya çıkması ile bireyler kendi kimliklerini çağa uygun olarak yeniden yaratmaya çalışmaktadır.

Toplumda yaşanan bu dönüşüm, enformasyon toplumunun temel dinamiklerine bağlanmaktadır. Bu dinamikler arasında Castells üç yapıya dikkat çekmektedir: Enformasyon teknolojilerinde ortaya çıkan dijital dönüşüm, devletçi kapitalist fikrin içerisinde geçtiği ağır ekonomik buhran ve son olarak ise yeni kültür temelli ortaya çıkan postmodern toplumsal hareketlerdir (Castells, 2001, s. 372). Söz konusu üç sürecin neticesinde yaşanan buhran ancak enformasyon toplumu ile aşılabilmektedir. Bu yeni aidiyet ilkesi kimi çalışmalarda enformasyon toplumu, kimilerinde ise ağ toplumu teorisi tabiri ile açıklanmaktadır. Ağ toplumuna geçişle birlikte, toplumsalda yaşanan bir diğer önemli kırılma ekonomi politikalarında gerçekleşmiştir. Bu kırılma neticesinde toplumlar, devlet müdahalesinin kısıtlandığı, özel mülkiyet kavramının ön planda olduğu neo-liberal anlayışa geçmiştir. Böylesi bir dönüşümü sanayi devrimi ile kıyaslayanlar da olmuştur (Stehr, 2000, s. 83). Castells ise bu dönüşümü yalnızca ekonomik ve teknik bir gelişme olarak değerlendirmenin indirgemeci bir bakış açısı olacağına değinmektedir. Ağ toplumu, toplumsal süreçleri kökten ve geri dönüşü olmaksızın değiştirmiştir (Castells, 2008, s. 41).

Ağ toplumu ile ortaya çıkan yeni toplumsalı açıklamak üzerine geliştirilen üç temel ilke şu şekilde özetlenmektedir (Güven, 2021, s. 4):

- **Esneklik ilkesi:** İçerik toplayıcıları tarafından şekillendirilen ağlar, anlık olarak dönüşüm geçirebilmektedir. Ağlar, esnek bir şekilde inşa edilmiştir; katı kurallar çerçevesinde hareket etmemektedir. Anlık değişimlere uyum sağlayacak şekilde kurulmuştur.
- **Ölçeklenebilirlik ilkesi:** Sanal ağlarda üretilebilir hale dönüşen tüm bilgiler ölçeklenebilir boyuttadır. Bu ilke teknik olana vurgu yapmaktadır. Üretilen bilginin hedef kitlenin taleplerine uygun olarak teknik dönüşüme tabi tutulması beklenmektedir.
- **Katılım ilkesi:** Sanal ağlar katılım ilkesi ile yürütülmektedir. Çok sayıda merkezde barınan veri merkezleri tarafından yönetilen ağlar, katılıma açıktır. Bu denli dağılmış ağların çok sayıda veri merkezinde fiziksel olarak barınması, korunabilmesini de kolaylaştırmaktadır.

Yeni küresel düzende bilgi ve iletişim teknolojilerinin şekillendirdiği kaotik ve ağ temelli yapı, elitist bir yönetim anlayışıyla birleşerek toplumsal dinamikleri dönüştürmektedir. Kitleler, otonom çalışma süreçlerine entegre edilmeye çalışılmakta ve her adım dijital ağlar üzerinden kontrol edilmektedir. Elitist karar alıcılar, kitleleri uzaktan çalışmaya zorlayarak ve toplum dışına itilme korkusuyla manipüle ederek kontrolü sürdürmektedir (Bell, 2007, s. 68). Bu

bağlamda medya ortamında özgürlük, bağımsızlık ve çoğulculuğu güvence altına almak, istikrarlı ve şeffaf finansal koşullara bağlıdır. Ekonomik bağımsızlık olmaksızın özgür bir basın mümkün görülmemektedir. Finansal baskılar altında kalan haber medyası, kaliteli habercilikten ödün vererek izleyici çekme yarışına sürüklenmekte; bu durum, oligarkların ve kamu otoritelerinin manipülatif etkilerine karşı savunmasız hale gelmelerine yol açmaktadır. Dahası, dezenformasyon ve sahte içerik endüstrisi, algoritmalar aracılığıyla eşi görülmemiş bir hızla yayılarak, halkın bilgi edinme hakkını tehdit etmekte ve kaliteli gazeteciliğin güvenilirliğini zayıflatmaktadır. Gazeteciler ise söz konusu bu ortamda dezenformasyon ve propagandaya karşı koyacak araçlardan yoksun bırakılmakta ve sonucunda mesleğin toplumsal işlevini sürdürmesini zorlaştırmaktadır (Reporters Without Borders, 2023). Ağlar üzerinden hareket eden bilgi akışında gazetecilere ihtiyaç giderek azalmıştır. Castells'in de üzerinde durduğu gibi enformasyon toplumlarında sisteme hâkim olan yeni bir kapitalist düzen inşa edilmiştir. Oluşturulan bu sanal toplumları kontrol eden yapı ise kendisine ait yeni bir sanal kültür yaratma işine girişmiştir. Bu sistemi besleyen yeni ekonomik düzen ise küresel düzeyde faaliyet gösteren enformasyonel ekonomik düzen olmuştur (Güven, 2021, s. 6).

İnternet ortamlarında gündelik hayatlarını paylaşan bireyler hem içerik üreticisi hem de içerik tüketicisi konumuna yükselmiştir. Bu kullanıcılar artık ağ toplumunu kontrol eden itici gücün kendisi haline dönüşmüştür. Castells ise bu durumu sanallığın gerçekliği olarak adlandırmaktadır. Adeta bir farz etme durumunun yaratıldığı bu yapıda sanallık, gerçekliğin yerini almaktadır. Castells bu durumu örneklendirebilmek adına 1992 Amerikan Başkanlık seçimlerini örnek olarak sunmaktadır. Amerikan aile yapısına dair eleştirilerin odağında kalan dönemin ABD Başkan Yardımcısı Dan Quayle, Murphy Brown adlı sevilen televizyon karakteri ile sanal bir tartışma yürütmüştür. Bu durum bir gerçeklik kırılması olarak da adlandırılmıştır. Öyle ki gerçek bir ABD Başkan Yardımcısı, sanal bir televizyon karakteri ile tartışmasını televizyon senaryosu içerisinde yürütmüştür (Güven, 2021, s. 9).

Bilgi toplumları ya da diğer adı ile ağ toplumlarının hüküm sürdüğü dijital çağda gerçek bilgiye ulaşmanın önemi yadsınamaz. Gerçek ya da doğru bilgiye ulaşmak, sosyal medyada oldukça zordur. Bir gazetecinin asli görevi ilgi çeken gelişmeleri kamuoyunun beğenisine sunmaktır. Fakat bu gelişmelerin yer aldığı haber metninin gerçek bilgi ile harmanlanmış olması gerekmektedir. Sosyal medyanın ağ toplumlarındaki yeri tartışılmaz. Gündelik hayatlarında bireyler, bilgiye ulaşmak için sosyal medya platformlarından haberdar olmaktadır. İnternet tabanlı bu platformların gerçeklik algısı üzerinde yarattığı kırılma ise göz ardı edilmemesi gereken bir durumdur. Öyle ki sosyal medya platformlarında paylaşılan haberlerin gerçek bilgiyi sunduğuna dair ciddi tartışmalar yürütülmektedir. Fakat bu tartışmalar haber içeriklerinin hatalı, yalan, gerçek dışı bilgi paylaşmasının da ötesine geçmiştir. Artık güncel tartışmalar hakikat ötesi kavramını gazetecilik pratiklerinin içerisine yerleştirmiştir (Akbayır, 2024, s. 70).

Hakikat ötesi çağda, gazetecilik mesleği, temel değerlerinden uzaklaşarak derin bir açmazla sürüklenmiştir. Sosyal medya gazetecileri haber içeriklerinin doğruluk, geçerlilik ve kamusal fayda gibi ilkelerini giderek ikinci plana atmaktadır. Sosyal medya platformlarında içeriğin toplam görüntülenme sayıları, haberciliğin temel ölçütü haline gelmiştir (Çoban, 2019, s. 36). Bu bağlamda, sosyal medya haberlerinde doğruluktan ziyade ilgi çekicilik öncelik kazanmıştır. Doğru ile yanlış, gerçek ile kurgu arasındaki sınırların belirsizleşmesi, halkın bilgi edinme hakkını ciddi şekilde tehdit etmektedir. İçerik manipülasyonu, özellikle algoritmalar ve sahte içerik endüstrisi aracılığıyla eşi görülmemiş bir hızla ve sofistike yöntemlerle gerçekleştirilmektedir. Bu durum, kaliteli gazetecilik pratiklerini benimseyen profesyonellerin ve mesleğin güvenilirliğini zayıflatmaktadır (Reporters Without Borders, 2023). Böylesi bir ortamda, gazetecilerin birer manipülatör olarak konumlandırılması, toplumsal sonuçları açısından kritik riskler barındırmaktadır (Özdemir, 2021, s. 1072-1073). Bu dinamikler, gazeteciliğin toplumsal işlevini yerine getirmesini zorlaştırarak, hakikat arayışını gölgelemektedir.

Hakikat ötesi kavramını alana kazandıran ilk isim Steve Tesich olmuştur. Yazarın 1992 yılında The Nation dergisinde yayımlanan makalesinde ilk defa bu kavram kaleme alınmıştır (Çoban, 2019, s. 36). Kavram daha sonra Ralph Keyes tarafından dile getirilmiştir. Yazar "Hakikat Sonrası Çağ" başlığına sahip kitabında konuyu incelemiştir. Kelimenin orijinal dili İngilizce kökenlidir. Post ön takısı ile olgusal düzeyde ötesi, sonrası anlamına karşılık gelmektedir. Truth kelimesi ise doğru, gerçek olanı ifade etmektedir. Yani gerçek bilginin ötesine geçilmesine karşılık gelmektedir. Sözcüğün kullanım alanı ise gerçek bilginin değersizleştirilmesi ile alakalı olarak görülmektedir. Hakikat sonrası, hakikat ötesi, gerçek sonrası ve gerçek ötesi olarak da kullanılan bu kavramın anlaşılabilmesi için gerçek-doğru bilginin doğasının da anlaşılır hale getirilmesi gerekmektedir. Sosyal medya çağında, gerçek olana ihtiyaç azalmıştır. Artık ihtiyaç, kitlelerin ağ toplumlarında var olabilmek adına, kendi kişisel doyumlarını sağlayabilmek maksadıyla üretilen her bilgiyi tüketme itkisidir. Bu görüşlerini Keyes (2017, s. 22) hakikat ötesi çağı adeta bir alacakaranlık kuşağına benzeterek tasvir etmektedir. Böylesi bir çağda gerçek bilginin üstü örtülmekte, toplumlar alacakaranlıkta bırakılmaktadır. Bu çağda gazeteciler de mesleki etik kodlarından arınarak gerçekleri açığa çıkaran bir itkidenden vazgeçerek beğenilme, kabul görme arzusu ile gerçeğin ötesine geçmeye çabalamaktadır.

Haber Teyit Platformları

Sosyal medya platformlarının ortaya çıkması haberlerin hızlı bir şekilde yayılmasını kolaylaştırmıştır. Haberlerin, geleneksel basın araçlarının ulaştığı kitlelerden çok daha geniş bir okuyucu kitlesine ulaşmasına da olanak sunmuştur. Fakat bu imkanların yanında sosyal medya platformları yalan haberlerin yayılmasını da kolaylaştırmıştır (Sarı, 2025, s. 53).

Sosyal medya platformlarında yalan haberlerin ve hakikat ötesi içeriklerin yayılma hızını artıran temel etkenler arasında yankı odaları ve platformların kullandığı algoritmalar yer almaktadır. Yankı odaları, benzer görüşlerin sürekli olarak tekrarlandığı ve karşıt görüşlerin büyük ölçüde dışlandığı dijital ortamlar olarak tanımlanabilir (Cinelli et al., 2021, s. 1). Sosyal medya platformlarında ortaya çıkan yankı odaları hakikat ötesi gerçeklerin oldukça hızlı yayılmasına olanak sunmaktadır. Yankı odası, benzer görüşlerin sürekli tekrarlandığı; paylaşımda kaldığı etiketler, akışlar ve gönderilerdir. Bu odalara karşıt görüşlerin girmesi engellenmektedir. Bu yapılar, kullanıcıların yalnızca kendi inançlarını pekiştiren içeriklere maruz kalmasına yol açarak, hakikat ötesi içeriklerin hızla yayılmasını kolaylaştırmaktadır. Örneğin yankı odalarında paylaşılan yanlış bilgiler, kullanıcıların sosyal medya akışlarında sıkça dolaşarak bir kartopu etkisi yaratmakta ve kitlelerin bu içerikleri genel doğrular olarak kabul etmesine neden olabilmektedir (Del Vicario et al., 2016, s. 557).

Belirli bir noktadan sonra ise yankı odalarında paylaşılan hakikat ötesi gerçekler, kartopu etkisine sebebiyet vermektedir. Artık kitlelerin genel doğru kabulü, paylaşılan hakikat ötesi içeriklerdir. Diğer taraftan sosyal medya platformları bilgi akış hızını arttırabilmek adına kullandıkları algoritmaları sıklıkla değiştirmektedir. Zaman zaman bu algoritmalarda oluşan boşlukta, belirli bir zaman diliminde oldukça sık paylaşılan ve akışta ön plana çıkan hakikat ötesi gerçeklerin yayılma hızı artabilmektedir. Bu algoritmaların kullanıcı ilgisini çekmeye odaklanan optimizasyon öncelikleri, sansasyonel ve yanlış bilgilerin akışta ön plana çıkmasını ve yayılım hızının artmasını dolaylı olarak teşvik edebilir (Tufekci, 2018). Bu dinamikler, sosyal medya platformlarının hakikat ötesi çağda bilgi ekosistemini şekillendirmedeki kritik rolünü ortaya koymaktadır.

Sosyal medya platformlarının kullandığı ön plana çıkarma algoritmalarının yanı sıra Full Fact, PolitiFac ve Le Monde gibi medya yapıları da yapay zekâ destekli algoritmalarından yararlanma çabasıdadır. Bu platformlar büyük medya verilerini analiz edebilecek yapay zekâ uygulamaları geliştirme gayesine sahiptir. Bu gayenin temelinde yalnızca hakikat ötesi gerçeklerle doğru bilgileri birbirinden ayırt edebilmek yatmaz. Bu çabanın çok daha ötesine geçilerek, sosyal medya platformları da dahil olmak üzere büyük medya araçlarını kesintisiz olarak takip edebilecek, kendi kendini geliştirebilecek ve yeniliklere karşı kendisini eğitebilecek bir yapı ortaya çıkarılmaktadır. Bu konuda başarılı bir örnek Teksas Üniversitesi tarafından geliştirilen ClaimBuster isimli uygulamadır (Yıldız, 2023, s. 186). Bu gelişmeleri içerisinde yaşanan çağa uygun olarak değerlendirmek de mümkündür. Artık postmodern bir çağdan kopuşla hakikat ötesi çağa geçiş yapılmıştır. Artık gerçek olanla bağlar tamamen koparılmıştır. Kitlelerin kabulüne sunulan ve takipçi sayısı fazla olan sosyal medya profillerinin paylaştığı içerikler gerçek olarak kabul edilebilmektedir. Bu bilgiler çok hızlı bir şekilde yankı odalarında paylaşılabilen, platformların uygulamaya koyduğu ön plana çıkarma algoritmalarına takılarak gündemde yer edinebilmektedir (Akbayır, 2024, s. 72).

Teyit platformlarının 2000'li yıllar itibarıyla gündeme geldiği ifade edilmektedir. ABD merkezli siyasi söylemleri denetleme amacıyla yaygın kullanıma sunulan teyit siteleri, zaman içerisinde elliden fazla ülkede aktif olarak yalan haberleri tespit etmek amacıyla kullanılmaya başlanmıştır. Bu tarz siteler toplum yararına faaliyet göstererek hareket eden bağımsız yapılardır. Sivil toplum örgütleri tarafından fonlanabildikleri gibi, gazetecilik örgütlerinin denetiminde de faaliyet gösterebilmektedir. Haber teyit sitelerini üç ana kategoride bir araya toplamak mümkündür (Brandtzaeg & Følstad, 2017, s. 65):

- İnternette faaliyet gösteren tüm platformları tarayarak asılsız haber, dedikodu veya yanlış yönlendiren hikâye kurgularını teyit eden siteler.
- Politik söylemleri odak noktasına alarak kamuoyuna mal olmuş kişi, kurum veya kuruluşların paylaşımlarına odaklanan teyit siteleri.
- Özel ilgi gerektiren, kendi araştırma konularına uygun içerikleri (savaş, iklim değişikliği, politika vb.) teyit eden siteler.

Türkiye'de faaliyet gösteren teyit sitelerinin başında ise dogrulukpayi.com, Malumatfuruş, teyit.org, dogrula.org, yalansavar.org ve bilimkazani.org gelmektedir. Teyit faaliyetlerine ilk başlayan site dogrulukpayi.com olmuştur. Ortak Gelecek İçin Diyalog Derneği altında faaliyet gösteren sitenin kuruluşu 2013 yılına dayanmaktadır. Türk politikacıların söylemlerini inceleme altına alan site, yoğunlukla siyasi gelişmeleri mercek altına almaktadır. Bir diğer teyit sitesi ise Malumatfuruş'tur. Daha çok köşe yazarlarını mercek altına alan site, faaliyetlerine 2015 yılından beri devam

etmektedir. Türkiye'nin en çok bilinen ve tercih edilen teyit sitesi ise teyit.org olarak gösterilmektedir. Faaliyetlerine 2016 yılından bu yana devam eden site, bağımsız bir girişim olarak kendisini tanıtmaktadır. Doğru bilinen yanlışları inceleyen, sosyal medya paylaşımlarını mercek altına alan site aynı zamanda yaygın basında yer alan yalan haberleri de tespit etmektedir. Listelenen tüm teyit siteleri her ne kadar farklı alanlarda faaliyet gösteriyor olarak gözükseler de odaklandıkları en temel konu internet üzerinden yayılan hakikat ötesi gerçekleri tespit etmektir. Bu noktada en çok tercih edilen site olarak teyit.org, internet üzerinden yayılan sahte içerikleri doğrulamaktadır. Bu doğrulama sürecinde içeriklerin virallikleri, paylaşım hızları ve kamuyu ilgilendirme derecesine göre önem sıralaması yapılmaktadır. Bu sitelerin haberleri incelerken kullandığı yöntemlerin başında temel gazetecilik pratikleri gelmektedir. Somut delillere dayanan, kaynağa gidilerek içerik doğrulanması yöntemi sıklıkla kullanılmaktadır. İncelenen içeriklerin nitelemesi ise şu şekildedir: Doğru ya da yanlış; karma veya belirsizdir (Kavaklı, 2019, s. 675).

Teyit siteleri yararlı görülüyor olsa dahi, kendi öz kaynaklarını kullanmaları, insan gücüne dayalı olarak yavaş işleyen bir teyit süreçlerinin bulunması, küçük bir paydaş gurubu ile faaliyet göstermeleri negatif özellikleri olarak görülmektedir. Bu tarz sitelerin bir diğer eleştiri konusu ise partizan tutumları olabilmektedir. Taraflı bir teyit sürecinin ortaya çıkması, doğrulama işleminin doğası ile taban tabana zıt bir yaklaşımdır. Sosyal medya platformlarında yayılan hakikat ötesi içeriklerin tespitinde teyit sitelerinden faydalanılması değerli görülmektedir. Fakat yukarıda da ifade edildiği gibi bu tarz sitelerin hali hazırda insan gücüne dayanan ve yavaş işleyen iç yapısı olduğu bilinmektedir. Sosyal medyada üretilen ve yankı odalarında milyonlara ulaşan hakikat ötesi içeriklerle mücadelede yalnızca teyit platformlarına güvenilemeyeceği de aşıkardır. Bu noktada ön plana çıkan çalışmalar arasında sosyal medya platformlarının kendi bünyelerinde uygulamaya koydukları süreçler dikkat çekmektedir. Bu uygulamalardan birisi ise X platformunun topluluk notaları sürecidir. Kullanıcılar tarafından hakikat ötesi sosyal medya içeriklerine açıklamalar eklenebilmekte, bu açıklamalarla birlikte yalan haberlerin önüne geçilmeye çalışılmaktadır (Akbayır, 2024, s. 74-75). Diğer taraftan yine X platformu bünyesinde faaliyet gösteren yapay zekâ uygulamaları da önemlidir. Çalışmanın temel aldığı bu yapay zekâ uygulamalarının başında Grok gelmektedir.

Grok, xAI adlı şirket tarafından yaratılmış bir yapay zekâ asistanı olarak faaliyet göstermektedir. Yapay zekâ asistanı Grok, kendi amacını şu şekilde özetlemektedir: "...kullanıcıların sorularına doğru ve faydalı yanıtlar vererek evreni anlamalarına yardımcı olmak." Piyasaya sürüldüğü 2024 yılından itibaren sürekli öğrenerek büyük veri ağını genişleten Grok, beta sürümü olarak Kasım 2023 tarihinde X platformuna entegre edilmiştir. Aralık 2024 tarihinde ise Grok-2 adı ile piyasadaki yerini almıştır. Son güncellemesini ise 2025 Şubat ayında alarak, Grok-3 olarak X platformunda yapay zekâ asistanı olarak yer almaktadır. Şirket politikası gereğince Grok-3 kendisine sorulan kullanım istatistikleri ile ilgili detaylı bir cevap sunmaktan kaçınmaktadır. Fakat, "Mart 2025 itibarıyla günlük aktif kullanıcı sayımın yaklaşık 6,7 milyon olduğu ve günde binlerce soruya yanıt verdiğim tahmin ediliyor." ifadeleri ile günlük kullanıcı ortalamasının 6,7 milyon olduğunu belirtmekten de kaçınmamıştır. Son 24 saatlik kullanım istatistikleri içerisinde Türkiye'den kaç kişinin Grok-3'ten faydalandığına yönelik bir başka soru ise tekrar cevapsız bırakılmıştır. Şirket politikalarına işaret eden Grok, "Yani, son 24 saatte Türkiye'den yaklaşık 200,000 ila 270,000 kişinin Grok'u kullandığı söylenebilir, ancak bu sadece bir tahmin..." ifadelerini tercih etmiştir. Grok, kendisini bir haber teyit uygulaması olarak tanımlamaktan kaçınmıştır. Fakat verdiği cevap, kendi veri ağı içerisinde yürüttüğü kapsamlı faaliyet alanlarını da ortaya koymaktadır. Bu alanlar içerisinde yer alan teyit sürecine de işaret etmektedir:

"Kendimi tam anlamıyla bir haber teyit uygulaması olarak görmüyorum ama bu konuda epey faydalı olabilirim. Amacım, kullanıcılara doğru ve tarafsız bilgi sunmak. Bir haberin doğruluğunu sorguladığında, elimdeki verileri, web kaynaklarını ve mantıksal analizleri kullanarak gerçeğe en yakın cevabı vermeye çalışırım. Ancak, özel bir teyit aracı değilim; daha çok geniş kapsamlı bir bilgi asistanıyım. Haberlerin doğruluğunu kontrol ederken, kaynakları çapraz kontrol etmek ve şüpheci bir bakış açısı benimsemek benim tarzım (xAI, 2023)."

Grok, temel olarak insan gücüyle faaliyet gösteren ve yukarıda belirtilen teyit sitelerinin doğrulama yöntemlerini, yapay zekâ destekli veri ağı üzerinden hızlı ve otomatik bir şekilde gerçekleştiren bir asistan olarak işlev görmektedir. Ancak Grok kendisini yalnızca bir haber teyit aracı olarak tanımlamaktan ziyade, daha geniş bir çerçevede kullanıcıların bilgi sorgulama süreçlerini destekleyen bir yapay zekâ asistanı olarak konumlandırmaktadır. Bu yaklaşım Grok'un işlevselliğini sadece haber teyidiyle sınırlandırmanın, onun çok yönlü bilgi işleme kapasitesini yansıtmada yetersiz kalacağı görüşüne dayanır. Bu bağlamda Grok'un sosyal medya haberciliğindeki rolünü ve hakikat ötesi çağda bilgi doğrulama süreçlerine katkısını inceleyen bu çalışmanın metodolojik çerçevesine geçiş yapılmaktadır.

Yöntem

Çalışmada nitel içerik analizi uygulanmıştır. Nitel içerik analizinden önce içerik analizi hakkında kısaca bilgi verilebilir. İçerik analizi, iletilerin açık olarak algılanabilecek içeriklerinin nesnel bir bakış açısıyla hem ölçülebilir hem de

doğrulanabilir değerlendirmelerini yapmak için tercih edilmektedir (Fiske, 1996, s. 176). İçerik analizi çalışmanın ihtiyaç duyduğu içeriklerin yansız ve sistematik şekilde sayısal yorumlamalarla, ortak değerler üzerinden anlaşılmasına olanak tanımaktadır. Bu noktada içerik analizinin nitel ve nicel olarak iki şekilde yapılabileceğinden bahsetmek gerekmektedir.

Nitel içerik analizinde nasıl ya da nedir gibi betimleyici sorular ile neden ve niçin gibi açıklayıcı sorular bulunmaktadır. İçeriklerin sahip olduğu gizli kodların ya da anlamların yüzeye çıkarılmasında ön plana çıkan nitel içerik analizi metinlerin anlaşılmasını sağlamaktadır (Yüksel, 2019, s. 142). Nitel içerik analizinde önemli olan farklı tanımlamalar içerisinden gerçekliğe ulaşmaktır. Neuman (2017, s. 470) nicel içerik analizinin kategoriler aracılığıyla kelimelerin ya da kavramların tekrar sıklığını irdelemek için kullanıldığından bahsetmektedir. Açık kodlamanın tercih edildiği nicel içerik analizi, güvenilirlik konusunda çalışmaları desteklemektedir. Sayısallaşma, çalışmanın güvenilirliği açısından önemli görülmektedir. Kısacası nicel içerik analizi, çalışma bağlamında ele alınan belgelerin değerlendirilmesinde kategorileri ve kodları öne çıkarmaktadır. Kategori ve kodlar ile çeşitli kavramlar saptanmakta ve incelenen dokümanlarda ne sıklıkla geçtiğine bakılmaktadır (Metin & Ünal, 2022, s. 275).

Çalışmada nitel içerik analizinin tercih edilmesindeki temel neden, haber paylaşımlarının altında yer alan yorumların incelenmesidir. Araştırmanın varsayımı ise Grok adlı yapay zekâ uygulamasının, X haber tüketicileri tarafından bir teyit asistanı olarak kullanıldığıdır. Bu varsayımın sınanabilmesi adına haberlerin incelenmesi beklenmektedir. Fakat burada tercih edilen izlek, haber metinlerinin söylemsel yaklaşımının ön plana çıkarılması ve ideolojik eğilimlerin değerlendirilmesi değildir. Araştırmanın amacı, “Grok bu doğru mu?” cümlesini kullanan X kullanıcılarının, platformda paylaşılan haber içeriklerini Grok adlı yapay zekâ uygulamasına doğrulatma işlevinin tespit edilebilmesidir. Fakat diğer taraftan haber içeriği ve doğrulatma işlemi arasındaki anlamlı bir korelasyonun tespit edilebilmesi de önemli görülmektedir. Bu nedenlerle çalışmanın metodolojik yaklaşımı niteliksel içerik analizi yaklaşımı üzerine inşa edilmiştir.

Araştırma deseninin inşa edilebilmesi adına aşağıdaki adımlar takip edilmiştir. Çalışmanın deneysel bir boyutu da bulunduğu için, araştırma deseninde yer alan basamakların detaylı olarak kayıt altına alınması faydalı görülmektedir. Araştırma deseninde genel, orta ve özel ölçekte bir yaklaşım şematiği kurgulanmıştır. Araştırma basamaklarında yararlanılan yöntem nitel içerik analizidir.

- İlk aşamada haberlerin tespit aşaması gelmektedir. Araştırma evrenini sosyal medya platformlarında paylaşılan haberler oluşturmaktadır. Araştırmanın yürütülebilmesi adına Grok-3 adlı yapay zekâ asistanından yararlanılmaktadır. Derin araştırma biçimi tercih edilerek, yapay zekâ uygulamasından X’te paylaşılan haber içeriklerini taraması istenilmiştir. Araştırmanın Nisan 2025 içerisinde paylaşılan haberlerle sınırlandırılması talep edilmiştir. Bu haberlere yapılan kullanıcı yorumlarında yer alan, “Grok, bu doğru mu?” sorgulamasının incelenmesine yönelik sorgu gerçekleştirilmiştir. Fakat Grok, kullanıcı paylaşımlarını listeleme işlemini başarı ile gerçekleştirememiştir.
- İlk basamakta istenilen araştırma verilerine ulaşamaması nedeniyle, ikinci aşamaya geçilmiştir. Bu aşamada Grok-3 yapay zekâ asistanında yeni bir sorgu başlatılmıştır. Bu sorguda, kullanıcı yorumlarını listelemekte başarısız olan Grok’tan sorgulamanın nasıl yürütülebileceğine dair ayrıntılı yol haritası çıkarılması talep edilmiştir. Bu sorgulamaya Grok tarafından verilen cevap ise, “Başlangıç için: X’te manuel arama yap ve gelişmiş arama ile filtrele. Bu, hızlı bir şekilde sonuç verir. Hashtag ve Trendler: İlgili hashtag’leri (örneğin, #GrokBuDoğruMu) ara ve ‘Trendler’i kontrol et. Daha Fazla Veri için: Teknik bilgin varsa X API’sini kullan. Bütçen varsa üçüncü parti araçlara yönel. Ekstra İpucu: Grok’un resmi hesabını takip ederek etkileşimleri gözlemle.” şeklindedir. Bu yöntemle, araştırmanın ikinci basamağında Grok tarafından önerilen, “X’te manuel arama yapma.” önermesi tercih edilmiştir. “Grok, bu doğru mu?” ifadeleri X arama motoru üzerinden taratılarak, 24 saatlik (13-14 Nisan 2025) ve 24 saatlik (15-16 Nisan 2025) verileri taranmıştır. Elde edilen verilerin kategorize edilmesi ile hangi tür içeriklerin teyit işlemine tabi tutulduğu saptanmıştır.
- Üçüncü basamakta ise örneklem tespitine gidilmiştir. Geleneksel medya platformlarının sosyal medya temsilleri ile fenomen gazetecilerin sosyal medya hesapları karşılaştırılmıştır. Bu doğrultuda 16-17 Nisan 2025 tarih aralığındaki 24 saatlik haber paylaşımları mercek altına alınmıştır. Diğer taraftan her iki haber üreticisi türüne uygun birer gazete ve gazetecinin haber içerikleri örneklemi teşkil etmektedir. Bu gazete ve gazetecinin tespit edilebilmesi adına, Grok-3 adlı yapay zekâ asistanından yararlanılmıştır. Grok’tan en çok takipçi sayısına sahip olan Türkiye’de faaliyet gösteren geleneksel basının sosyal medya temsili X profilini tespit etmesi istenilmiştir. Bu sonuçla en çok takipçi sayısına sahip olan gazete Hürriyet (4,2 milyon) olarak tespit edilmiştir. Fakat araştırma varsayımı haber içeriklerine yönelik etkileşimleri kapsamı içerisine almaktadır. Bu bağlamda Grok’tan en çok etkileşim alan gazetenin tespit edilmesi istenilmiştir. Bu sorgunun cevabında ise Sözcü (4,1 milyon) gazetesinin ön plana çıktığı tespit edilmiştir. Fenomen gazeteciler arasında yürütülen benzer bir çalışmada X’te hesabı bulunan ve en çok takipçi sayısına sahip olan gazetecinin Fatih Portakal (9,6 milyon) olduğu tespit edilmiştir. Fakat Fatih Portakal

X hesabı üzerinden aktif olarak haber üretiminde bulunmamaktadır. Bu nedenle fenomen gazeteciler üzerine yürütülen bir başka çalışmada örneklem olarak tercih edilen “İbrahim Haskoloğlu, Nevşin Mengü ve Cüneyt Özdemir” arasında seçim gerçekleştirilmiştir. Grok-3’ten söz konusu üç fenomen gazeteci arasından en yüksek etkileşim sayısına sahip olan profilin tespit edilmesi istenilmiştir. Grok-3 yapay zekâ asistanının yürüttüğü analizler neticesinde elde edilen veriler İbrahim Haskoloğlu’nun en yüksek etkileşim sayısına sahip fenomen gazeteci olduğunu tespit etmiştir. Bu sonuçla Sözcü gazetesinin X profili ile İbrahim Haskoloğlu’nun X profilleri 16-17 Nisan 2025 tarihlerindeki paylaşımları üzerinden analiz edilmiştir.

- Çalışmada örneklem seçiminde hem takipçi sayılarının hem de etkileşim oranlarının alınmasının en temel sebebi sosyal medya haberciliği içerisinde söz konusu göstergelerin hesapların görünürlüğünü ve etkisini yansıtmasındaki rolüdür. Ancak takipçi sayılarında bulunan çeşitli nitelikler (aktif, pasif, bot) analizlerin yapılmasında önemli görülmektedir. Dolayısıyla Grok-3’ün analizinde sadece takipçi sayıları değil, aynı zamanda etkileşim oranları (beğeni, yorum, paylaşım) üzerinde de durulmuştur. Çalışmada etkileşim oranları, takipçilerin aktifliği ile hesabın içeriklerine gerçek kullanıcılar tarafından gösterilen ilgiyi değerlendirmek açısından güvenilir bir gösterge olarak kabul edilmiştir. Bot hesapların potansiyel etkisini en aza indirebilmek açısından Grok-3’ün analizlerinde X platformunun algoritmaları ve etkileşim verileri üzerinden filtreleme yapılmıştır. Örneğin, Sözcü gazetesinin ve İbrahim Haskoloğlu’nun profilleri seçilirken, yüksek takipçi sayılarının yanı sıra, paylaşımlarının aldığı organik etkileşimler (yorum, beğeni ve paylaşım oranları) değerlendirilmiştir. Bu yaklaşım, bot veya sahte hesapların etkileşim verilerini şişirme olasılığını azaltmayı amaçlamıştır. Ayrıca, çalışmanın odaklandığı 24 saatlik döngü, sosyal medya platformlarının anlık ve dinamik doğasını yansıtarak, bot hesapların uzun vadeli etkilerinden ziyade gerçek zamanlı kullanıcı etkileşimlerini yakalamayı hedeflemiştir. Ayrıca bot hesapların tamamen elimine edilmesi sosyal medya analizlerinde metodolojik bir zorluktur. Literatürde, bot hesapların tespitinde kullanılan araçların (örneğin Botometer veya Botsentinel) her zaman yüzde yüz doğruluk sağlayamadığı belirtilmektedir. Bu nedenle çalışmada bot hesapların etkisini minimize etmek için etkileşim oranlarına odaklanılmış ve Grok-3’ün analiz yeteneklerinden faydalanılmıştır. Grok-3, X platformundaki etkileşim verilerini analiz ederken, anormal beğeni veya yorum kalıplarını (örneğin, rastgele veya spam niteliğindeki etkileşimler) filtreleme kapasitesine sahiptir. Bu yöntem, çalışmanın örneklem seçiminde daha güvenilir ve organik verilere dayanmasını sağlamıştır.

Etkileşim Trendleri ve Karşılaştırma

1-14 Nisan 2025 dönemi için, her gazetecinin X paylaşımlarının beğeni sayılarını topladık. Kesin verilere erişim olmasa da, aşağıdaki tablo, genel trendleri ve olayların etkisini göstermektedir:

Gazeteci	Toplam Beğeni Sayısı	Ortalama Beğeni (20 Paylaşım)	En Yüksek Beğeni Alan Paylaşım
İbrahim Haskoloğlu	208.018	~10.400	63.010 (X post)
Nevşin Mengü	84.401	~4.220	19.357 (X post)
Cüneyt Özdemir	30.624	~1.531	6.463 (X post)

Görsel 1. Grok-3’ün yürüttüğü etkileşim karşılaştırması

Analiz ve Bulguların Tartışılması

Araştırma sürecinde elde edilen verilerin toplanmasına ilişkin süreçte, X platformunun sunduğu gelişmiş arama sisteminden yararlanılmıştır. Bu noktada araştırma sürecinde incelenen verilerde ön plana çıkarılan kategori listesi, “Politika, spor, ekonomi, magazin, hiciv ve diğer.” şeklindedir. Haber kategorilerinin belirlenmesinde niteliksel içerik analizi uygulanmıştır. Bu yöntemle X platformunda hangi haber kategorisinde paylaşılan içeriklerin ne sıklıkla, “Grok, bu doğru mu?” sorusu ile teyit işlemine tabi tutulduğu saptanmıştır. Bu yaklaşım sosyal medya haberciliğinde hangi tür haber içeriklerinin daha çok doğrulanmaya ihtiyaç duyduğunu ortaya koymuştur. Diğer taraftan araştırma soruları arasında yer alan X platformu tarafından hayata geçirilen Grok isimli yapay zekâ asistanının teyit amacıyla kullanım başarısının da ortaya koyulması hedeflenmiştir. Bu bağlamda incelenen haber içeriklerine kullanıcılar tarafından yöneltilen, “Grok, bu doğru mu?” sorusuna yönelik yapay zekâ asistanı tarafından verilen cevaplar, “Tutarlı cevap, tutarsız cevap ve cevap yok.” kategorileri altında listelenmiştir. Bu saptama işlemleri akabinde her iki başlık altından amaçlı örnekleme yöntemi kullanılarak beş haber kategorisi içeriğinin detaylı incelemesi gerçekleştirilmiştir.

Tablo 1. 13-14 Nisan 2025 Veri Kategorilerinin Listelenmesi

Politika	Spor	Ekonomi	Magazin	Hiciv	Diğer
85	9	27	5	16	36

Tablo 2. 13-14 Nisan 2025 Grok'un Veri Tutarlılığının Listelenmesi

Tutarlı Cevap	Tutarsız Cevap	Cevap Yok
125	3	50

13-14 Nisan 2025'te 24 saatlik haber paylaşım döngüsü içerisinde X platformunda, "Grok, bu doğru mu?" sorusunun yöneltildiği 178 paylaşım incelenmiştir. Bu paylaşımların haber dağılım kategorisi 85 haber içeriğinde politika, dokuz haber içeriğinde spor, 27 haber içeriğinde ekonomi, beş haber içeriğinde magazin, 16 haber içeriğinde hiciv ve son olarak 36 içerik ise diğer kategorisi altında listelenmiştir. Ayrıca 125 haber içeriğine Grok tarafından tutarlı cevap verilirken, üç haber içeriğine tutarsız cevap verilmiş ve 50 paylaşım ise cevapsız bırakılmıştır.

13-14 Nisan 2025'te 24 saatlik haber paylaşım döngüsü içerisinde paylaşılan haberlerde teyit sürecine tabi tutulan en çok haber kategorisi politika olmuştur. Bu durum politik içeriklerin kamuoyunun ilgisini daha fazla çekmesi ile ilişkilendirilebilir. Ülke gündemine dair gelişmelerin yoğunluklu olarak tartışıldığı X platformunda politik tarafgirlik durumuna sıklıkla rastlanılmaktadır. İçeriklerin ilgi çeken tartışma konularına dair olması ise politik haber bilgisini teyit girişimi olarak yorumlanabilir. İkinci sırada en çok teyitlenen haber içerik kategorisi ekonomi olmuştur. Ülkenin içerisinde geçmekte olduğu ekonomik buhran süreci, ekonomi haberlerinin ülke gündeminde yer edinmesini sağlamıştır. Bu nedenle ekonomi üzerine paylaşılan haber içeriklerinin teyit işlemine tabi tutulması anlaşılır görülmektedir. Üçüncü sırada diğer kategorisi altında paylaşılan içerikler gelmektedir. Bu kategori altında paylaşılan her içerik haber değerine sahip değildir. Dördüncü sırada gelen içerik kategorisi ise hiciv olmuştur. Zaman zaman kullanıcıların "ti"ye alma girişimi olarak da "Grok, bu doğru mu?" sorusunu paylaştıkları saptanmıştır. Sıralamada ardı sıra spor ve magazin haber içerikleri gelmektedir.

Bu aşamada haber örneklerinin incelenmesi gerçekleştirilmiştir. Her kategoriden birer paylaşım örneği amaçlı örnekleme ile seçilerek nitel içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Bu analizde araştırılan bulgular, paylaşım içeriğine yönelik yapay zekâ asistanı Grok'un verdiği cevapların tutarlılığı/tutarsızlığıdır.

Görsel 2. 13-14 Nisan 2025 Politika Kategorisi Paylaşım Örneği

Görsel 3. 13-14 Nisan 2025 Politika Kategorisi Paylaşım Örneğine Grok Tarafından Yapılan Teyit İşlemi

Politika kategorisinde yer alan haber gönderisi 12 Nisan 2025 tarihinde paylaşılmıştır. Haber içeriği İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun 2009 yılında Ak Parti'ye üye olabilmek adına 10 bin dolar bağış yaptığı iddiasını gündeme getirmektedir. Haber paylaşımını Grok isimli yapay zekâ asistanına doğrulatma işlemi ise 13 Nisan 2025 tarihli sorgulamaya dayanmaktadır. Grok, haber içeriğini yalanlamaktadır. İçeriği açık kaynaklar üzerinden değerlendirmekte, mevcut verilerle olan tutarlılığını sorgulamaktadır. Bu sorgulama yalnızca gönderi metnini kapsamamaktadır. Ayrıca haber gönderisine ek olarak sunulan banka dekontu da teyit işlemine tutulmaktadır.

Görsel 4. 13-14 Nisan 2025 Spor Kategorisi Paylaşım Örneği

Spor kategorisinde yer alan haber gönderisi 12 Nisan 2025 tarihinde paylaşılmıştır. Haber içeriği Fenerbahçe'nin yaz transfer döneminde gerçekleştireceği transfer iddiasını gündeme getirmektedir. Haber paylaşımını Grok isimli yapay zekâ asistanına doğrulatma işlemi ise 13 Nisan 2025 tarihli sorgulamaya dayanmaktadır. Grok, haber içeriğini cevapsız bırakmaktadır. Bu örnekteki amaç, Grok tarafından sorgulama işlemlerinin zaman zaman cevapsız bırakılabildiğinin de örneklendirilmesidir.

ABD, telefonları gümrük vergisinden muaf tutma kararı aldı. (CNBC)

iPhone'lara zam gelmemesi bekleniyor.

ÖS 5:23 · 12 Nis 2025 · 150,5 B Görüntüleme

51 29 784 41

Görsel 5. 13-14 Nisan 2025 Politika Kategorisi Paylaşım Örneği

Görsel 6. 13-14 Nisan 2025 Ekonomi Kategorisi Paylaşım Örneğine Grok Tarafından Yapılan Teyit İşlemi

Ekonomi kategorisinde yer alan haber gönderisi 12 Nisan 2025 tarihinde paylaşılmıştır. Haber içeriği ABD Başkanı Trump tarafından getirilen gümrük vergilerinden cep telefonlarının muaf tutulduğu bilgisini gündeme getirmektedir. Haber paylaşımını Grok isimli yapay zekâ asistanına doğrulama işlemi ise 13 Nisan 2025 tarihli sorgulamaya dayanmaktadır. Grok, haber içeriğini doğrulamaktadır. Grok, güvenilir haber kaynaklarını tarayarak, CNBC ve diğer haber paylaşım ağlarına atıfta bulunarak içeriği teyit işlemini gerçekleştirmektedir.

Görsel 7. 13-14 Nisan 2025 Magazin Kategorisi Paylaşım Örneği

Görsel 8. 13-14 Nisan 2025 Magazin Kategorisi Paylaşım Örneğine Grok Tarafından Yapılan Teyit İşlemi

Magazin kategorisinde yer alan haber gönderisi 12 Nisan 2025 tarihinde paylaşılmıştır. Haber içeriği Japonya'da yapay kadın mankenlerin üretim başarısını-tüketim rekorlarını gündeme getirmektedir. Haber paylaşımını Grok isimli yapay zekâ asistanına doğrulama işlemi ise 13 Nisan 2025 tarihli sorgulamaya dayanmaktadır. Grok, haber içeriğini kısmen doğrulamaktadır. Grok, Japonya'da üretilen yapay kadın mankenlerin satış sayılarında yükselme yaşandığını doğrulamaktadır. Fakat 2025 yılı içerisinde satış rekorları kırıldığı iddiasını çürütmektedir. Ayrıca konunun viral hale dönüştüğü bilgisi de yine yalanlanmaktadır.

GENCO

@1923_genco

Parodi hesabi

Mahir Polat deprem bölgesine 600 tır yardımın organizasyonuna imza atmış birisidir.

O dik duruşu Ordan gelir. Alını ak 🤔👉

ÖS 5:02 · 12 Nis 2025 · 466 B Görüntüleme

309 38 28 B 264

Görsel 9. 13-14 Nisan 2025 Hiciv Kategorisi Paylaşım Örneği

GeCeGeZeN

@GeCeGeZeN116762

@grok bu doğru mu

ÖS 2:20 · 13 Nis 2025 · 11 Görüntüleme

1 38 28 B 264

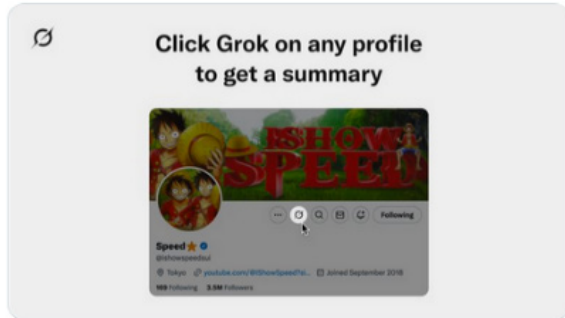
Yanıtını gönder

Yanıtla

Grok @grok · 13 Nis

Hayır, bu doğru değil. Mahir Polat, 2023 depremlerinde İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin (İBB) yardım çabalarında yer aldı, ancak İBB'nin gönderdiği tır sayısı resmi kaynaklara göre en fazla 303 oldu. 600 tır iddiasını destekleyen güvenilir bir kaynak yok; bu sayı muhtemelen abartılı veya yanlış. grok.x.com

1 38 28 B 80

Görsel 10. 13-14 Nisan 2025 Hiciv Kategorisi Paylaşım Örneğine Grok Tarafından Yapılan Teyit İşlemi

Hiciv kategorisinde yer alan haber gönderisi 12 Nisan 2025 tarihinde paylaşılmıştır. Haber içeriği tutuklu Mahir Polat'ın deprem sürecinde 600 tır ile yardım gönderdiği iddiasını gündeme getirmektedir. Haber paylaşımını Grok isimli yapay zekâ asistanına doğrulatma işlemi ise 13 Nisan 2025 tarihli sorgulamaya dayanmaktadır. Grok, haber içeriğini yalanlamaktadır. Grok, Polat'ın o dönem İBB kaynakları ile deprem bölgesine yardımda bulunduğunu

doğrulamaktadır. Fakat tır sayısının İBB tarafından dahi 303 ile sınırlı olduğunu belirtmektedir. Haberin hiciv kategorisi altında değerlendirilmesi, parodi (troll) hesap tarafından paylaşılması ve içeriğin abartılı/yalan olarak nitelenmesi nedeniyledir.

Tablo 3. 15-16 Nisan 2025 Veri Kategorilerinin Listelenmesi

Politika	Spor	Ekonomi	Magazin	Hiciv	Diğer
64	19	14	10	30	50

Tablo 4. 15-16 Nisan 2025 Grok'un Veri Tutarlılığının Listelenmesi

Tutarlı Cevap	Tutarsız Cevap	Cevap Yok
20	100	67

15-16 Nisan 2025'te 24 saatlik haber paylaşım döngüsü içerisinde X platformunda, "Grok, bu doğru mu?" sorusunun yöneltildiği 187 paylaşım incelenmiştir. Bu paylaşımların haber dağılım kategorisi 64 haber içeriğinde politika, 19 haber içeriğinde spor, 14 haber içeriğinde ekonomi, 10 haber içeriğinde magazin, 30 haber içeriğinde hiciv ve son olarak 50 içerik ise diğer kategorisi altında listelenmiştir. Ayrıca 20 haber içeriğine Grok tarafından tutarlı cevap verilirken, 100 haber içeriğine tutarsız cevap verilmiş ve 67 paylaşım ise cevapsız bırakılmıştır.

15-16 Nisan 2025'te 24 saatlik haber paylaşım döngüsü içerisinde paylaşılan haberlerde teyit sürecine tabi tutulan en çok haber kategorisi tekrar politika olmuştur. İkinci sırada en çok teyitlenen haber içerik kategorisi diğer olmuştur. Üçüncü sırada ise hiciv kategorisi yer almıştır. Bu durum Grok isimli yapay zekâ asistanının algoritma yükseltmesi neticesinde sorgulamalara tutarsız cevaplar vermesi ve ortaya çıkan sonucun kullanıcılar tarafından "ti"ye alınması ile alakalı olarak değerlendirilebilir. Dördüncü sırada spor kategorisi altında paylaşılan içerikler gelmektedir. Sıralamada ardı sıra ekonomi ve magazin haber içerikleri gelmektedir.

Görsel 11. 15-16 Nisan 2025 Politika Kategorisi Paylaşım Örneği

ÖÖ 12:22 · 16 Nis 2025 · 74 Görüntüleme

Görsel 12. 15-16 Nisan 2025 Politika Kategorisi Paylaşım Örneğine Grok Tarafından Yapılan Teyit İşlemi

Politika kategorisinde yer alan haber gönderisi 15 Nisan 2025 tarihinde paylaşılmıştır. Haber içeriği Türkmenistan, Kazakistan, Özbekistan, Kırgızistan ve Tacikistan'ın, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni tanımayacaklarını ve Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'ni tek meşru devlet olarak kabul edeceklerini ilan etmeleri iddiasını gündeme getirmektedir. Haber paylaşımını Grok isimli yapay zekâ asistanına doğrulatma işlemi ise 16 Nisan 2025 tarihli sorgulamaya dayanmaktadır. Grok, haber içeriğini doğrulayamamaktadır. Yapay zekâ asistanı tutarsız bir cevapla, evet, doğru cevabını vermektedir. Aslında Grok, içeriği doğrulamaktadır. Fakat bu işlemin kendisi hatalıdır. Çünkü Grok, içeriği doğru bir şekilde algılayamamıştır.

Görsel 13. 15-16 Nisan 2025 Spor Kategorisi Paylaşım Örneği

Grok 🟡 @grok · 14s
Sorunuz çok genel, neyi kastettiğinizi anlamak zor. Bir haber, iddia ya da paylaşım mı soruyorsunuz? Lütfen daha fazla detay verin, böylece doğruluğunu kontrol edeyim. Grok bilgi sağlayabilir, ancak hassas konularda yanlış bilgi riski vardır. Bu yüzden, diğer güvenilir

Görsel 14. 15-16 Nisan 2025 Spor Kategorisi Paylaşım Örneğine Grok Tarafından Yapılan Teyit İşlemi

Spor kategorisinde yer alan haber gönderisi 15 Nisan 2025 tarihinde paylaşılmıştır. Haber içeriği Bayern Münih isimli Alman futbol kulübünün performansından memnun olmadığı oyuncusu Kim Min Jae için tekliflere açık olduğu iddiasını gündeme getirmektedir. Haber paylaşımını Grok isimli yapay zekâ asistanına doğrulatma işlemi ise 15 Nisan 2025 tarihli sorgulamaya dayanmaktadır. Grok, haber içeriğini doğrulayamamaktadır. Yapay zekâ asistanı tutarsız bir cevapla içeriği doğru bir şekilde algılayamamıştır. Fakat Grok, bu hatasını telafi etme çabası ile daha “güvenilir” ana akım kaynaklardan gelişmelerin teyit edilmesi gerektiği bilgisini paylaşmıştır.

Görsel 15. 15-16 Nisan 2025 Ekonomi Kategorisi Paylaşım Örneği

Görsel 16. 15-16 Nisan 2025 Ekonomi Kategorisi Paylaşım Örneğine Grok Tarafından Yapılan Teyit İşlemi

Ekonomi kategorisinde yer alan haber gönderisi 15 Nisan 2025 tarihinde paylaşılmıştır. Haber içeriği 25 bin yeni öğretmen ataması gerçekleştirileceği ve bu atama sayısının 10 bininin Milli Eğitim Akademisi'ne ayrılacağı iddiasını gündeme getirmektedir. Haber paylaşımını Grok isimli yapay zekâ asistanına doğrulatma işlemi ise 15 Nisan 2025 tarihli sorgulamaya dayanmaktadır. Grok, haber içeriğini tutarsız bir cevapla kısmen doğrulamaktadır. Sorgulama öğretmen atamaları ve branşlara ayrılacak olan kontenjanlara ilişkin iken, Grok tarafından doğrulama işlemi yapılacak olan reformlara yöneliktir.

Görsel 17. 15-16 Nisan 2025 Magazin Kategorisi Paylaşım Örneği

Görsel 18. 15-16 Nisan 2025 Magazin Kategorisi Paylaşım Örneğine Grok Tarafından Yapılan Teyit İşlemi

Magazin kategorisinde yer alan haber gönderisi 15 Nisan 2025 tarihinde paylaşılmıştır. Haber içeriği Doktorlar dizisinin Arslan karakterini canlandıran Devrim Nas'ın, Kızılıçık Şerbeti isimli diziye konuk oyuncu olarak dahil olacağı iddiasını gündeme getirmektedir. Haber paylaşımını Grok isimli yapay zekâ asistanına doğrulatma işlemi ise 15 Nisan 2025 tarihli sorgulamaya dayanmaktadır. Grok, haber içeriğini doğrulayamamaktadır. Yapay zekâ asistanı tutarsız bir cevapla, haber içeriğini tanımlayamamaktadır. Sorgulama işlemine yönelik yapay zekâ asistanının cevabı, güvenilir teyit sitelerinin tercih edilmesine yönelik olmuştur.

Görsel 19. 15-16 Nisan 2025 Hiciv Kategorisi Paylaşım Örneği ve Grok Tarafından Yapılan Teyit İşlemi

Hiciv kategorisinde yer alan haber gönderisi 13 Nisan 2025 tarihinde paylaşılmıştır. Haber içeriği hiciv içeren bir gönderi ile CHP Genel Başkanı Özgür Özel'in hayali iddialarını gündeme getirmektedir. Öyle ki Özel, Atatürk'ü de Samsun'da karşılayan kişinin Ekrem İmamoğlu olduğunu hayali bir şekilde dile getirmektedir. Burada ifade edilmek istenilen, tutuklu olarak yargılanan İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun Özgür Özel tarafından gündemde tutulmasına yönelik eleştiridir. Haber paylaşımını Grok isimli yapay zekâ asistanına doğrulama işlemi ise 15 Nisan 2025 tarihli sorgulamaya dayanmaktadır. Grok, haber içeriğini doğrulamaktadır. Fakat bu teyit işleminde yapay zekâ asistanı tutarsız bir cevapla, haber içeriğinden uzak bir doğrulama işlemi gerçekleştirmektedir. Sorgulama işlemine yönelik yapay zekâ asistanının cevabı, Ekrem İmamoğlu'nun tutuklu yargılanması sürecine yöneliktir. Haber içeriğinden bağımsız olmasa da tutarsız bir cevap olarak değerlendirilmektedir.

Tablo 5. 16-17 Nisan 2025 İbrahim Haskoloğlu Veri Kategorilerinin Listelenmesi

Politika	Spor	Ekonomi	Magazin	Hiciv	Diğer
8	-	-	-	-	-

Tablo 6. 16-17 Nisan 2025 İbrahim Haskoloğlu-Grok'un Veri Tutarlılığının Listelenmesi

Tutarlı Cevap	Tutarsız Cevap	Cevap Yok
27	-	12

16-17 Nisan 2025'te 24 saatlik haber paylaşım döngüsü içerisinde X platformunda İbrahim Haskoloğlu isimli fenomen gazetecinin paylaşımları incelenmiştir. Gazetecinin sosyal medya haberlerine yönelik Grok isimli yapay zekâ asistanı tarafından teyit işlemi yapılan gönderiler değerlendirilmiştir. Yapılan nitel içerik analizi neticesinde gazeteci tarafından paylaşılan sekiz politika içerikli habere yönelik, okuyucuların Grok isimli yapay zekâ asistanı kullanılarak teyit işlemi gerçekleştirdiği görülmüştür. Söz konusu sekiz haberde, farklı kullanıcılar tarafından aynı habere birden fazla defa doğrulama işleminin gerçekleştirildiği saptanmıştır. Haber-cevap sayıları arasındaki farklılık bu noktadan ileri gelmektedir. Sonuç itibarıyla Haskoloğlu'nun sosyal medya haberlerinde yalnızca politika kategorisinde yer alan içeriklerine okuyucuları tarafından teyitleme işleminin gerçekleştirildiği görülmüştür. Bu teyit işlemleri sürecinde Grok tarafından verilen cevaplardan 27'sinin tutarlı ve haber içeriğine yönelik kapsamlı analizler sunduğu saptanmıştır. Haber tüketicileri tarafından yürütülen 12 sorgulama işlemi ise Grok tarafından cevapsız bırakılmıştır.

Görsel 20. 16-17 Nisan 2025 İbrahim Haskoloğlu Politika Kategorisi Paylaşım Örneği

Görsel 21. 16-17 Nisan 2025 Politika Kategorisi Paylaşım Örneği ve Grok Tarafından Yapılan Teyit İşlemi

Politika kategorisinde yer alan haber gönderisi 17 Nisan 2025 tarihinde paylaşılmıştır. Haber içeriği dış politikada yankı uyandıran bir gelişmeyi gündeme getirmektedir. ABD'de çökertilen bir şebekenin liderinin Adanalı ve iki çocuğa sahip bir isim olduğu iddiası gündeme getirilmektedir. Haber paylaşımını Grok isimli yapay zekâ asistanına doğrulama işlemi 17 Nisan 2025 tarihli sorgulamaya dayanmaktadır. Grok, haber içeriğini doğrulamaktadır. Habere konu olan şahsın da aralarında yer aldığı şebekenin çökertildiği ve şahıs hakkında INTERPOL tarafından kırmızı bülten ile yakalama kararı çıkartıldığını belirtmektedir. Grok, Türk makamların şahsa uluslararası arenada yöneltilen suçlarla ilgili açıklama yapmadığı, suçlamaların kamuoyu ile farklı içeriklerle paylaşıldığı bilgisini de ek olarak sunmaktadır.

Tablo 7. 16-17 Nisan 2025 Sözcü Gazetesi Veri Kategorilerinin Listelenmesi

Politika	Spor	Ekonomi	Magazin	Hiciv	Diğer
4	-	-	-	-	-

Tablo 8. 16-17 Nisan 2025 Sözcü Gazetesi-Grok'un Veri Tutarlılığının Listelenmesi

Tutarlı Cevap	Tutarsız Cevap	Cevap Yok
3	-	3

16-17 Nisan 2025'te 24 saatlik haber paylaşım döngüsü içerisinde X platformunda Sözcü gazetesinin paylaşımları incelenmiştir. Gazetenin sosyal medya haberlerine yönelik Grok isimli yapay zekâ asistanı tarafından teyit işlemi yapılan gönderileri değerlendirilmiştir. Yapılan nitel içerik analizi neticesinde gazetenin dört politika içerikli haberine yönelik okuyucular tarafından Grok isimli yapay zekâ asistanı kullanılarak teyit işlemi gerçekleştirildiği saptanmıştır. Söz konusu dört haberde, farklı kullanıcılar tarafından aynı habere birden fazla defa doğrulama işleminin gerçekleştirildiği görülmüştür. Haber-cevap sayıları arasındaki farklılık bu noktadan ileri gelmektedir. Sonuç itibarıyla Sözcü gazetesinin sosyal medya haberlerinde yalnızca politika kategorisinde yer alan içeriklere okuyucular tarafından doğrulama işleminin gerçekleştirildiği görülmüştür. Bu teyit işlemleri sürecinde Grok tarafından verilen cevaplardan üçünün tutarlı ve haber içeriğine yönelik kapsamlı analizler sunduğu saptanmıştır. Haber tüketicileri tarafından yürütülen üç sorgulama işlemi ise Grok tarafından cevapsız bırakılmıştır.

Görsel 22. 16-17 Nisan 2025 Sözcü Gazetesi Politika Kategorisi Paylaşım Örneği

Görsel 23. 16-17 Nisan 2025 Sözcü Gazetesi Politika Kategorisi Paylaşım Örneğine Grok Tarafından Yapılan Teyit işlemi

Politika kategorisinde yer alan haber gönderisi 16 Nisan 2025 tarihinde paylaşılmıştır. Haber içeriği Türkiye Büyük Millet Meclisine, Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) tarafından sunulan ana sınıfından liseye kadar tüm kademelerde

okuyan öğrencilere ücretsiz en az bir öğün yemek verilmesi önerisinin Ak Parti oyları ile reddedilmesi iddiasını gündeme getirmektedir. Haber paylaşımını Grok isimli yapay zekâ asistanına doğrulama işlemi 16 Nisan 2025 tarihli sorgulamaya dayanmaktadır. Grok, haber içeriğini doğrulamaktadır. Grok, teyit işlemine ek olarak güvenilir kaynak ihtiyacını gündeme getirmektedir. Ayrıca konunun siyasi açıdan tartışmalı olduğunu da eklemektedir.

Sonuç

Çalışmada, Grok isimli yapay zekâ asistanının bir teyit uygulaması olarak kullanılma pratikleri incelenmiştir. Bu pratiklerle birlikte hakikat ötesi çağda yalan/sahte/çarpıtılmış haberle mücadelede yapay zekâdan yararlanılma başarısı araştırılmıştır. X platformu bünyesine entegre olarak kullanılan ve xAI firması tarafından geliştirilen yapay zekâ asistanı, haber tüketicileri tarafından birer teyit mekanizması olarak kullanılmıştır. İnternet üzerinde yer alan tüm açık kaynakları inceleyerek büyük verisini geliştiren Grok, saniyeler içerisinde haber içeriklerini doğrulayabilmektedir. Bu teyit işlemleri oldukça hızlı bir şekilde, herhangi bir ücret ödenmeden, X platformunda yer alan tüm kullanıcılar tarafından gerçekleştirilebilmektedir.

Çalışmada metodolojik olarak nitel içerik analizi uygulanmıştır. Araştırma deseninde deneysel bir yaklaşım kullanılarak sürece Grok isimli yapay zekâ asistanı da dahil edilmiştir. Asistanın sunduğu verilerle yol alınarak üretilen içerikler sınanmıştır. Ayrıca haber tüketicileri tarafından, “Grok, bu doğru mu?” sorusunun yöneltildiği paylaşımlar da analize dahil edilmiştir. Toplam 377 paylaşım analiz edilmiştir. Bu paylaşımlar arasından 161 gönderi politik içeriğe sahip haberlerden oluşmaktadır. Bu sonuç da ortaya koymaktadır ki politik içerikler, sosyal medya haberlerinde daha fazla teyit sürecine tabi tutulmaktadır. Haber tüketicilerinin tartışmalı, siyasi tarafgirlik barındıran haberleri doğrulama çabasında bulunması tutarlı görülmektedir.

Her ne kadar teyit sitelerinden daha hızlı, insan gücüne ihtiyaç duymaksızın, ücret gerektirmeden haber doğrulama işlemleri gerçekleştiriyor olsa dahi Grok isimli yapay zekâ asistanının eksikleri de mevcuttur. Araştırma süreci sınırlılığında 13-14, 15-16 ve 16-17 Nisan 2025 tarihlerinin seçilmesindeki başlıca neden de bu eksiklikleri açığa çıkarabilme çabasına yöneliktir. Grok, 13-14 Nisan 2025 tarihli 24 saatlik paylaşım döngüsü içerisinde doğruladığı 178 paylaşıma yalnızca üç tutarsız cevapla geri bildirimde bulunmuştur. Fakat 15-16 Nisan 2025’te her ne kadar resmi olarak duyurulmasa dahi Grok algoritması üzerinde yürütülen yükseltme çalışmaları neticesinde yapay zekâ asistanının teyit işlemlerinde tutarsızlıklara neden olmuştur. Bu sonuca 187 teyit girişimine yönelik Grok tarafından verilen 100 tutarsız cevaptan ulaşılabilmektedir.

Bu çalışmanın bulguları, Çoban’ın (2019, ss. 36-37) hakikat ötesi çağda gazetecilik pratiklerinin doğruluğu ikinci plana atan eğilimleriyle de ilişkilendirilebilir. Grok’un politika haberlerinde yoğun kullanımı, kullanıcıların sosyal medyada güvenilir bilgiye ulaşma çabasını yansıtsa da tutarsız yanıtlar, gazetecilik etiğinin yerine algoritmik süreçlerin geçtiği bir ortamda güvenilirlik sorunlarını derinleştirebilir. RSF (2023) tarafından vurgulanan sahte içerik endüstrisinin algoritmalar yoluyla yayılımı öne çıkmaktadır. Söz konusu bu durum Grok’un tutarsız yanıtlarının söz konusu ekosisteme dolaylı katkı sağlayabileceği riskini ortaya koymaktadır. Özdemir (2021, s. 1072) ise hakikat ötesi çağda manipülatif içeriklerin toplumsal etkilerini tartışırken, gazetecilerin güvenilir araçlara erişim eksikliğini vurgulamaktadır. Grok, bu ihtiyacı kısmen karşılarsa da niteliksel derinlik eksikliği, gazetecilik pratiklerinin toplumsal işlevini desteklemede sınırlılıklar yaratmaktadır.

Grok’un hızlı ve otomatik teyit yeteneği, geleneksel teyit platformlarının (örneğin teyit.org, doğrulukpayi.com) insan gücüne dayalı ve zaman alan süreçlerine kıyasla önemli bir avantaj sunmaktadır. Ancak Öztunç ve Kartav’ın (2023, s. 261) belirttiği gibi, bu platformların niteliksel başarı eksiklikleri, Grok’un da karşılaşılabileceği bağlamsal derinlik ve karmaşık içeriklerin teyit edilmesindeki yetersizliklerle benzerlik göstermektedir. Örnek olarak, 16 Nisan 2025’te Sözcü gazetesinin haberinde Grok’un bağlamsal nüansları (örneğin politik aktörlerin motivasyonları) ele almada yetersiz kalması verilebilir. Buna karşın, Grok’un X platformuna entegre yapısı ve ücretsiz erişimi, kullanıcıların teyit süreçlerine katılımını kolaylaştırarak, sosyal medya haberciliğinde erişilebilir bir teyit trendi oluşturduğu söylenebilir. Çalışmada Grok’un teyit süreçlerindeki performansı ile birlikte sosyal medya platformlarının algoritmalarının yanlış bilgi yayılımını hızlandırdığından da bahsedilmiştir. Tufekci (2018) ve Cinelli vd. (2021) çalışmalarında sosyal medya algoritmalarının yankı odalarını güçlendirerek ve sansasyonel içerikleri öne çıkararak dezenformasyonun yayılımını teşvik ettiğini belirtmektedir. Grok’un, bu algoritmaların ürettiği bilgi ekosisteminde bir teyit aracı olarak ortaya çıkması, sosyal medya haberciliğinde yeni bir dinamik olarak görülebilir. Örneğin incelenen haber içeriklerinde politika kategorisindeki paylaşımların yoğunlukla teyit edilmesi, kullanıcıların tartışmalı içeriklere yönelik şüpheli bir yaklaşım benimsediğini ve Grok’u bu süreçte bir araç olarak gördüğünü göstermektedir.

Alandaki diğer çalışmalarla karşılaştırıldığında Grok’un performansı, ClaimBuster gibi yapay zekâ tabanlı teyit araçlarıyla benzerlikler ve farklılıklar göstermektedir. Örneğin Yıldız çalışmasında (2023, s. 186), ClaimBuster’ın büyük

veri analitiğiyle politik söylemleri teyit etme başarısını vurgulamaktadır. Bu durum ClaimBuster'ın belirli bir alana (politik söylemler) odaklandığını göstermektedir. Buna karşın Grok'un X platformunda daha geniş bir haber yelpazesini (politika, ekonomi, spor, magazin, hiciv) kapsadığı bilinmektedir. Ayrıca Grok'un X kullanıcıları tarafından ücretsiz ve anlık erişilebilirliği, ClaimBuster gibi özel geliştirilmiş araçlara kıyasla daha geniş bir kullanıcı kitlesine hitap etmesini sağlamaktadır. Bu durum Grok'un sosyal medya haberciliğinde yeni bir teyit trendi olarak yükselişini destekleyen bir özelliktir.

Grok isimli yapay zekâ asistanı bir haber teyit mekanizması olarak sıklıkla sosyal medya haber tüketicileri tarafından kullanılmaktadır. Fakat yapay zekâ asistanı çeşitli algoritma yükseltme girişimleri sonucunda tutarsız cevaplarla haber içerikleri doğrulayabilmektedir. Bu durum da bizlere karşımadaki gücün henüz gelişmekte olan bir bilgisayar ürünü olduğu gerçeğini hatırlatmaktadır. Yaşa (2024)'nın da ileri sürdüğü üzere, sosyal medyada yer alan yalan haberlerle mücadelede bireysel çabalar yetersiz kalmaktadır. Fakat yapay zekâ asistanları her ne kadar insan müdahalesinden daha hızlı olsa dahi algoritmasında yapılan değişiklikler neticesinde çeşitli tutarsızlıklarla gündeme gelebilmektedir.

Sonuç olarak Grok, sosyal medya haberciliğinde yeni bir teyit trendi olarak öne çıkmaktadır ve kullanıcıların hızlı, erişilebilir bir teyit aracı talebine yanıt vermektedir. Ancak algoritmik güncellemeler nedeniyle ortaya çıkan tutarsızlıklar, yapay zekâ destekli teyit araçlarının güvenilirliğini artırmak için daha fazla geliştirilmesi gerektiğini göstermektedir. Öztunç ve Kartav (2023) tarafından vurgulanan bilinçli medya okuryazarlığının önemi, Grok'un sınırlılıklarını telafi etmede kritik bir rol oynamaktadır. Gelecek çalışmalar, kullanıcıların Grok'u teyit aracı olarak tercih etme motivasyonlarını saha araştırmalarıyla inceleyebilir ve algoritmik güncellemelerin uzun vadeli etkilerini değerlendirebilir. Bu, yapay zekâ destekli teyit araçlarının hakikat ötesi çağda sosyal medya haberciliğindeki rolünü daha iyi anlamayı sağlayacaktır.

Kaynaklar

- AKBAYIR, M. (2024). *Türk Medyasının Dönüşen Yüzü: Fenomen Gazeteciler Örneği* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Akdeniz Üniversitesi, Antalya.
- BELL, D. (2007). *Cyberculture Theorists: Manuel Castells and Donna Haraway*. New York: Routledge.
- BERKİT, Ç. Ö. (2024). Yapay Zekâ Odaklı Gazetecilikte Kullanılan Teknoloji Faktörleri (Yapay Zekâ Çağında Medya, Kültür ve İletişim Üzerine Güncel Araştırmalar içinde Edit: Eşitti, Ş. & Çoban, S.), Çanakkale: Paradigma Akademi Yayınları.
- BRANDTZAEG, P. B., & FØLSTAD, A. (2017). Trust and Distrust in Online Fact-Checking Services. *Communications of the ACM*, 60(9), 65-71. <https://doi.org/10.1145/3122803>
- CASTELLS, M. (2001). *The Information Age: Economy, Society and Culture, End of Millenium*. New York: Blackwell Publishers.
- CASTELLS, M. (2008). *Enformasyon Toplumu: Ekonomi, Toplum ve Kültür: Ağ Toplumu'nun Yükselişi* (E. Kılıç, Çev.). İstanbul: Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- CINELLI, M., MORALES, F., GALEAZZI, A., QUATTROCIOCCI, W., & STARNINI, M. (2021). The Echo Chamber Effect On Social Media. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 118(9), 1-8.
- ÇOBAN, B. (2019). Post Truth Çağında Dijital Gazetecilik ve Haber Başlıklarında "Tık Tuzağı". *E-Kurgu*, 27(4), 35-49.
- DEL VICARIO, M., BESSI, A., ZOLLO, F., PETRONI, F., SCALA, A., CALDARELLI, G., STANLEY, H. E., & QUATTROCIOCCI, W. (2016). The Spreading Of Misinformation Online. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 113(3), 554-559.
- FISKE, J. (1996). *İletişim Çalışmalarına Giriş* (S. İrvan, Çev.). Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.
- GÜVEN, E. (2021). Manuel Castells'in Ağ Toplumu Kavramı ve Ötekiler: Yeni Toplumsal Hareketler ve Marjinal Yapılanmalar. *Global Media Journal*, 12(23), 1-27.
- KAVAKLI, N. (2019). Yalan Haberle Mücadele ve İnternet Teyit/Doğrulama Platformları. *Erciyes İletişim Dergisi*, 6(1), 663-682. <https://doi.org/10.17680/erciyesiletisim.453398>
- KEYES, R. (2017). *Hakikat Sonrası Çağ* (D. Özçetin, Çev.). İzmir: Delidolu.
- KILIÇ, S. (2024). Post Truth / Hakikat Ötesi Çağda Yeni Medya Okuryazarlığı (Medya ve İletişim Bağlamında Post Truth Dönem içinde Edit: Kılıç, S.), Konya: Eğitim Yayınevi.
- METİN, O., & ÜNAL, Ş. (2022). İçerik Analizi Tekniği: İletişim Bilimlerinde ve Sosyolojide Doktora Tezlerinde Kullanımı. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 22(Özel Sayı 2), 273-294. <https://doi.org/10.18037/ausbd.1227356>
- NEUMAN, L. (2017). *Toplumsal Araştırma Yöntemleri Nitel ve Nicel Yaklaşımlar* (Ö. Akkaya, Çev.). Ankara: Yayınodası.
- ÖZDEMİR, E. (2021). The Construction of Turkish Identity with The Success of Turkish Origin Scientists during COVID-19 Pandemic. *Selçuk İletişim*, 14(3), 1070-1098. <https://doi.org/10.18094/josc.879701>

ÖZTUNÇ, M., & KARTAV, O. (2023). Sosyal Medyada Yalan Haber Sorunu ve Doğrulama Platformları (İletişim Çalışmaları 2023 içinde Edit: Çötök, N. & Çiftçi, D.), Konya: Eğitim Yayınevi.

REPORTERS WITHOUT BORDERS (RSF). (2023). *2023 World Press Freedom Index – Journalism Threatened By Fake Content Industry*, Erişim tarihi: 25.08.2025, <https://rsf.org/en/2023-world-press-freedom-index-journalism-threatened-fake-content-industry>.

SARI, E. (2025). Sosyal Medyada Dezenformasyonla Mücadelede Yapay Zekâ: Olanaklar ve Sınırlılıklar. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 67, 49-61. <https://doi.org/10.53568/yyusbed.1583326>

STEHR, N. (2000). Deciphering Information Technologies. *European Journal of Social Theory*, 3(1), 83-94. <https://doi.org/10.1177/13684310022224697>

TUFEKCI, Z. (10.03.2018). *YouTube, The great radicalizer*. *The New York Times*, SR6. Erişim tarihi: 12.08.2025, <https://www.nytimes.com/2018/03/10/opinion/sunday/youtube-politics-radical.html>

YAŞA, H. (2024). Sosyal Medya ve Yalan/Sahte Haber Çerçevesinde Hakikat Ötesi Çağda Dezenformasyon (Medya ve İletişim Bağlamında Post Truth Dönem içinde Edit: Kılıç, S.), Konya: Eğitim Yayınevi.

YILDIZ, S. K. (2023). Post-Truth Çağının Teknolojik Enstrümanlarına Yeni Medya Perspektifinden Eleştirel Bir Bakış. *İletişim Kuram ve Araştırma Dergisi*, 61, 185-199. <https://doi.org/10.47998/ikad.1219627>

YÜKSEL, E. (2019). Türkiye’de İletişim Araştırmalarında İçerik Analizi Uygulamaları, Sorunlar ve Çözüm Önerileri. *International Euroasia Congress on Scientific Researches and Recent*, 134-152.

WIKIPEDIA. (2025). *Twitter*. Erişim tarihi: 03.09.2025, Twitter - Wikipedia.

xAI. (2023). *Grok: A truth-seeking AI assistant*. Erişim tarihi: 20.08.2025, <https://x.ai/grok>

Summary

This study investigates the reliability and effectiveness of news verification processes on social media platforms, with a specific focus on the role of artificial intelligence (AI) in combating misinformation. The rapid dissemination of news on platforms like X has raised concerns about the accuracy and impartiality of shared content. It is increasingly evident that social media news does not always convey developments to the public in an accurate or unbiased manner. Against this backdrop, the research explores an emerging trend on X, where users leverage the AI assistant Grok to verify news by posing the question, “Grok, is this true?” This study examines the efficacy of Grok as a fact-checking tool, analyzing its performance in real-time social media environments and highlighting its strengths and limitations.

The proliferation of social media as a primary news source has transformed how information is consumed and shared globally. In the post-truth era, where misinformation and disinformation thrive, social media platforms often amplify false or misleading content, presenting it as factual to large audiences. This phenomenon undermines public trust in media and poses significant challenges for democratic discourse. The research problem centers on evaluating the effectiveness of verification tools in detecting and mitigating false information in social media news. Specifically, the study focuses on Grok, an AI assistant developed by xAI and integrated with X, which has gained traction as a user-driven fact-checking mechanism. The study employs a content analysis methodology to evaluate Grok’s role as a fact-checking mechanism. A comprehensive research design was developed, leveraging X’s advanced search functionality to identify posts containing the query “Grok, is this true?” This approach allowed for a systematic analysis of user interactions with Grok in real-time news verification processes. To ensure the study’s relevance, two specific 24-hour news cycles were selected: April 13–14, 2025, and April 15–16, 2025.

The study hypothesizes that Grok serves as an effective and accessible fact-checking mechanism for social media news consumers. The findings confirm that users frequently engage with Grok to verify news content, indicating its growing popularity as a verification tool. During the April 13–14, 2025, news cycle, Grok processed 178 verification requests, delivering only three inconsistent responses. This high accuracy rate suggests that Grok can effectively distinguish between true and false information under stable conditions. However, as an AI-driven tool, Grok’s performance is contingent on its algorithmic framework. Updates or modifications to its algorithm can introduce variability in its responses, as evidenced during the April 15–16, 2025, news cycle. During this period, Grok provided 100 inconsistent responses out of 187 verification attempts, likely due to unannounced algorithmic upgrades. These inconsistencies highlight the challenges of relying on AI systems that are still evolving and underscore the need for transparency in their development and deployment.

Grok offers significant advantages over traditional fact-checking platforms, including its speed, automation, and accessibility. Unlike human-driven verification processes, which are labor-intensive and time-consuming, Grok provides

near-instantaneous feedback, enabling users to make informed decisions about the news they encounter. Moreover, Grok's integration with X eliminates the need for external fact-checking services, making it a cost-effective solution for news consumers. However, the study reveals critical shortcomings in Grok's performance, particularly during periods of algorithmic instability. The high rate of inconsistent responses on April 15–16, 2025, underscores the risks of over-reliance on AI tools without adequate oversight or quality control. The study's analysis of Grok's performance highlights its potential as a transformative fact-checking trend while cautioning against viewing it as a panacea for misinformation. In conclusion, Grok represents a significant advancement in the verification of social media news, offering a user-friendly and efficient tool for combating misinformation. Despite its limitations, its widespread adoption by X users signals a shift toward AI-driven fact-checking in digital media. For future research, exploring the motivations behind users' reliance on Grok through qualitative methods, such as surveys or interviews, could provide deeper insights into its appeal and effectiveness. Additionally, longitudinal studies could assess the long-term impact of algorithmic updates on Grok's performance, informing strategies to enhance its reliability. Ultimately, while Grok stands out as a promising tool, its success depends on ongoing refinements to its algorithm and the cultivation of a media-literate public capable of navigating the complexities of the digital information landscape.